

Sygn. akt XX GC 1085/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz
Protokolant:	protokolant sądowy Agnieszka Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Agencji (...) w W.

przeciwko M. Ż.

o zapłatę

I. zasądza od M. Ż. na rzecz (...) Agencji (...) w W. kwotę 352.027,02 złotych (trzysta pięćdziesiąt dwa tysiące dwadzieścia siedem złotych dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od M. Ż. na rzecz (...) Agencji (...) w W. kwotę 28.419 (dwadzieścia osiem tysięcy czterysta dziewiętnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Magdalena Kurc - Mazurkiewicz

Sygn. akt XX GC 1085/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 listopada 2016 r. powódka – (...) Agencja (...) w W. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego – M. Ż. nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym kwoty 352.027,02 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 lipca 2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swego stanowiska powódka podniosła, że zawarła z (...) .pl sp. z o.o. umowę o dofinansowanie, której przedmiotem było wsparcie realizacji projektu „Stworzenie internetowego biura (...) (...)”. W ramach umowy powódka wpłaciła spółce (...) (...) .pl zaliczkę w wysokości 193.264,50 złotych. W związku z zaistnieniem nieprawidłowości w trakcie realizacji projektu, powódka wypowiedziała umowę o dofinansowanie i wezwała do zwrotu kwoty 193.264,50 zł. W związku z nieuiszczeniem należności powódka wypełniła weksel in blanco stanowiący zabezpieczenie roszczeń i wniosła pozew o zasądzenie nakazem zapłaty dochodzonych należności. Sąd Okręgowy w Warszawie przychylił się do żądania powódki i nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 29 lipca 2014 r. nakazał zapłacić

spółce (...) (...)pl kwotę 289,767,03 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. Wobec braku zaskarżenia nakazu zapłaty Sąd nadał mu klauzulę wykonalności, na podstawie którego powódka wszczęła egzekucję przeciwko spółce. W dniu 31 grudnia 2015 r. komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Wobec powyższego powódka wezwała do zwrotu należności prezesa zarządu spółki (...) – M. Ż.. Na kwotę dochodzoną przez powódkę w wysokości 352.027,02 złotych składają się: kwota 289.767,03 złotych tytułem należności głównej zasądzonych nakazem zapłaty z dnia 29 lipca 2014 r., kwota 10.840 złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych zasądzonych powyższym nakazem zapłaty, kwota 1.969,06 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego oraz kwota 49.450,93 złotych tytułem odsetek ustawowych naliczonych od należności głównej zasądzonych nakazem zapłaty za okres od 17 kwietnia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r., to jest dnia wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (pozew k. 4-6).

Na rozprawie w dniu 9 stycznia 2018 r. pozwany M. Ż. wdał się w spór i podniósł zarzut przedawnienia roszczenia i nieistnienia zobowiązania. Pozwany podniósł zarzut niezabezpieczenia swoich zobowiązań, a ponadto wskazał, że brak wpisu długu do KRS dłużnej spółki (protokół rozprawy – k. 83). Na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2018 r. Sąd dopuścił dowód z dokumentów dołączonych do pozwu na okoliczności w nim wskazane i po zamknięciu rozprawy wydał orzeczenie w sprawie.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy niniejszej, Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 grudnia 2009 r. (...) Agencja (...) w W. (dalej jako „(...) Agencja (...)”) zawarła z (...)pl spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dalej jako „(...)pl”) Umowę o dofinansowanie Nr (...) (...) (dalej jako (...)), której przedmiotem było udzielenie spółce (...) (...)pl dofinansowania na realizację Projektu „Stworzenie internetowego biura (...) (...)” oraz określenie praw i obowiązków stron umowy związanych z realizacją projektu w zakresie zarządzania, rozliczania, monitorowania, sprawozdawczości i kontroli, a także w zakresie informacji i promocji (umowa o dofinansowanie nr (...) (...) wraz z aneksami – k. 13-24, k. 28-30, k. 34-37, k. 34-37).

M. Ż. jest prezesem zarządu (...)pl od podpisania Umowy do chwili obecnej (odpisy KRS – k. 10-11, k. 25-27, k. 31-33, k. 38-40).

Pismem z dnia 8 kwietnia 2014 r. (...) Agencja (...) wezwała (...)pl do wykupu weksła wypełnionego na kwotę 289.767,03 złotych (wezwanie do wykupu weksła – k. 43).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 29 lipca 2014 r. sygn. akt XXV Nc 276/14, zaopatrzonym w dniu 29 października 2014 r. klauzulą wykonalności, Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od (...)pl na rzecz (...) Agencji (...) kwotę 289.767,03 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 10.840 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym – k. 44).

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2015 r. sygn. Km (...) Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie M. S. umorzył prowadzone w oparciu o nakaz zapłaty z dnia 29 lipca 2014 r. postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji (postanowienie – k. 45).

Pismem z dnia 30 czerwca 2016 r. (...) Agencja (...) wezwała M. Ż., jako pełniącego funkcję prezesa zarządu spółki (...)pl na podstawie art. 299 k.s.h. do zapłaty kwoty 289.767,03 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od 17 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty zasądzonych w nakazie zapłaty, kwoty 10.840 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu zasądzonych w nakazie zapłaty oraz kwoty 1.969,06 złotych tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego (wezwanie do zapłaty – k. 47, dowód doręczenia – k. 48-48v).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W oparciu o przedstawiony materiał dowodowy Sąd uznał, iż powództwo zasługuje w całości na uwzględnienie.

Podstawą prawną powództwa był art. 299 § 1 k.s.h. - zgodnie, z którym jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. W myśl zaś § 2 art. 299 k.s.h. członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Surowa odpowiedzialność członków zarządu wynika z przyjętej w kodeksie spółek handlowych konstrukcji prawnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Jest ona uzasadniona wyłączeniem prawa współników do prowadzenia spraw spółki i powierzeniem tego prawa członkom zarządu spółki. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest przez to dogodną formą prowadzenia działalności gospodarczej zarówno dla współników, bo wyłączona jest ich odpowiedzialność za zobowiązania spółki powstające w związku z prowadzoną działalnością, jak i dla członków zarządu, ponieważ mają oni jasno zarysowany zakres kompetencji i daleko posuniętą niezależność w prowadzeniu tej działalności (spraw spółki). Konsekwencją tej względnie niezależnej pozycji członków zarządu jest ich osobista odpowiedzialność. Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o której mowa w art. 299 k.s.h., ma charakter – opartej na ustawie – swoistej odpowiedzialności odszkodowawczej, której celem jest zagwarantowanie wierzycielom spółki dodatkowej ochrony w wypadku, gdy egzekucja wszczęta przeciwko spółce nie doprowadziła do zaspokojenia ich wierzytelności z powodów zawinionych przez członków zarządu spółki (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., sygn. akt IV CK 226/02, Lex nr 172822).

W judykaturze zwrócono uwagę, że zawarta w art. 299 k.s.h. regulacja w pewnym zakresie jest sankcją za wadliwe kierowanie sprawami spółki (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2003 r., sygn. akt V CK 198/02, „Wokanda” 2004, nr 6, s. 7). Wynika z tego, że przewidziana w tym przepisie odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest skutkiem za doprowadzenie spółki do upadłości, a w rezultacie uniemożliwienie jej wierzycielom ściągnięcia należnych im wierzytelności (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2008 r., sygn. akt III CZP 94/08, OSNC 2009, nr 10, poz. 135).

Odpowiedzialność ta jest odpowiedzialnością deliktową za szkodę w wysokości niewyegzekwowanej od spółki wierzytelności, spowodowaną bezprawnym, zawinionym niezgłoszeniem przez członków zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Szkada łączy się z obniżeniem potencjału majątkowego spółki, związanego z niezgłoszeniem we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęciem postępowania układowego i tym samym niemożliwością zaspokojenia się wierzyciela. Zarówno powstanie szkody jak i inne przesłanki odpowiedzialności, to jest wina i związek przyczynowy pomiędzy tak rozumianą szkodą a zachowaniem członków zarządu spółki, objęte są domniemaniem ustawowym, które w niniejszej sprawie nie zostało obalone.

Wierzyciel dochodzący roszczenia na podstawie art. 299 k.s.h. musi wykazać jedynie dwie okoliczności: istnienie zobowiązania spółki oraz bezskuteczność egzekucji wobec spółki.

W ocenie Sądu Okręgowego niewątpliwie powód udowodnił istnienie zobowiązania spółki złożonym tytułem wykonawczym – nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. XXV Nc 276/14 w dniu 29 lipca 2014 r. zaopatrzonym w klauzulę wykonalności dnia 29 października 2014 r. Z postanowienia Komornika sądowego z dnia 31 grudnia 2015 r. w sprawie KM (...) wynika również, że postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko spółce (...) (...) na podstawie wyżej wymienionego tytułu wykonawczego okazało się bezskuteczne.

W kontekście zakresu podmiotowego przepisu art. 299 k.s.h. wskazać należy, że odpowiedzialność tę ponoszą osoby, które były członkami zarządu w chwili, gdy niezaspokojona przez spółkę wierzytelność stała się wymagalna i istniała (por. M. Rodzynkiewicz: Komentarz do art. 299 k.s.h., Komentarz, LexisNexis 2009, s. 556). Podnosi się však, że literalna wykładnia art. 299 k.s.h. wskazuje co prawda tylko na odpowiedzialność aktualnych członków zarządu, lecz takie ograniczenie byłoby sprzeczne z celem przepisu (por. komentarz do art. 299 k.s.h. [w:] J. Bieniak, M. Bieniak, G. Nita-Jagielski et al., Kodeks spółek handlowych. Komentarz, CH Beck 2011). Pogląd przeciwny prowadziłby do uwolnienia od odpowiedzialności osób sprawujących funkcję członka zarządu w późniejszym okresie i jest sprzeczny

z brzmieniem przepisu oraz jego gramatyczną wykładnią i dlatego odpowiedzialność ponoszą wszyscy członkowie zarządu, bez względu na dokonywane zmiany w składzie tego organu, ponieważ zmierza to do najpełniejszej ochrony wierzycieli i jest zgodne z jego ratio legis (por. komentarz do art. 299 k.s.h. [w:] M. Litwińska-Werner, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, CH Beck 2007). Należy więc wskazać, iż odpowiedzialność na zasadach określonych w art. 299 k.s.h. ponoszą osoby będące członkami zarządu w czasie istnienia zobowiązania, którego egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 25 września 2003 r. V CK 198/02, Wokanda 2004/6/7). Zgodnie z załączonymi do akt sprawy odpisami z KRS spółki (...)pl pozwany M. Ż. był jej prezesem zarządu w chwili podpisania Umowy o dofinansowanie, to jest 29 grudnia 2009 r. i pozostał nim do chwili obecnej. Był on zatem prezesem zarządu w czasie, kiedy niezaspokojona przez spółkę wierzytelność stała się wymagalna i istniała, czemu pozwany nie przeczył.

W oparciu o powyższe dowody należało stwierdzić, że powód - jako wierzyciel – wywiązał się z obciążającego go z mocy art. 6 k.c. obowiązku udowodnienia zaistnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanego w trybie art. 299 § k.s.h., jako prezesa zarządu spółki (...)pl.

Należy zwrócić uwagę, że przepis art. 299 § 2 k.s.h. stwarza członkowi zarządu możliwość uwolnienia się od odpowiedzialności względem wierzycieli spółki w drodze wykazania, że:

1. we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe,
2. niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości nastąpiło nie z jego winy tj., że nie można mu przypisać braku należytej staranności przy uwzględnieniu zawodowego miernika staranności, pomimo, że nie zgłosił wniosku we właściwym czasie,
3. pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości czy niewszczęcie postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew. Na rozprawie w dniu 9 stycznia 2018 r. ograniczył się do wskazania, że zobowiązanie nie istnieje a powódka nie zabezpieczyła swoich zobowiązań, gdyż nie dokonała wpisu długu do KRS, nie podnosząc przy tym żadnych okoliczności potwierdzających ten fakt, w tym nie wskazując na okoliczność wynikającą z treści art. 299 § 2 k.s.h. Pozwany jednocześnie podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

Wobec powyższego wskazać należy, iż trzyletni bieg terminu przedawnienia przeciwko członkowi zarządu rozpoczyna się od dnia, w którym wierzyciel dowiedział się o bezskuteczności egzekucji – w konsekwencji w ocenie Sądu powyższy zarzut nie zasługiwał na uwzględnienie. Okoliczność bezskuteczności egzekucji może być wykazana także w każdy dopuszczalny według k.p.c. sposób (tak: L.R. Kwaśnicki (red.), K. Falkiewicz, I.B. Mika, M. Przygodzka, A. Rataj, P. Wierzbicki, A. Woźniak, Spółka..., s. 291; wyrok Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2008 r., V CSK 527/08, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 7 lipca 2005 r., V CK 19/05, OwSG 2008, Nr 5, poz. 39). W doktrynie i orzecznictwie ugruntowało się zapatrywanie, że można jej dowodzić w sposób dowolny (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 14 lutego 2003 r., sygn. IV CKN 1779/00, opubl. w: OSNC 2004, nr 5, poz. 76). Zatem dopuszczalne są wszelkie dowody wskazujące, że w danej sytuacji nie jest realne uzyskanie zaspokojenia przez wierzyciela z pozostałego jeszcze majątku spółki, w tym np. stwierdzenie, że wszczęta przeciwko spółce, co do całego jej majątku na wniosek osoby dochodzącej roszczenia od członków zarządu egzekucja na podstawie kodeksu postępowania cywilnego, nie dała rezultatu (vide: orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 9 czerwca 1937 r., I C 1927/36, Zb. Urz. 1938, nr 4, póź. 184 i z dnia 14 lutego 2003 r., IV CKN 1779/00; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2003 r. sygn. V CKN 416/2001, opubl. w: OSNC 2004/7-8/129, Biul. SN 2003/12/15, M. Prawn. 2004/2/80).

Poza sporem w niniejszej sprawie był fakt, iż powód o bezskuteczności egzekucji mógł dowiedzieć się najwcześniej w dniu wydania przez Komornika sądowego postanowienia o umorzeniu z tego względu postępowania egzekucyjnego (brak dowodu doręczenia postanowienia). Postanowienie wydano w dniu 31 grudnia 2015 r., zatem zakładając, że powód dowiedział się o bezskuteczności egzekucji w najwcześniejszym możliwym terminie, to jest 31 grudnia 2015

r., uznać należało, że wniesienie przez niego w dniu 9 listopada 2016 r. pozwu nastąpiło przed upływem terminu przedawnienia.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzutu nieistnienia zobowiązania wskazać należy, iż badanie tych okoliczności jest niedopuszczalne w niniejszej sprawie, dotyczącej odpowiedzialności członków zarządu. Argumentacja pozwanego zmierza bowiem do kwestionowania orzeczenia w postaci nakazu zapłaty wydanego przeciwko spółce (...).pl. Przyjęcie argumentacji strony pozwanej oznaczałoby ponowne sądzenie w tej samej sprawie, co zgodnie z art. 366 k.p.c. jest niedopuszczalne. Takie postępowanie naruszałoby także art. 365 § 1 k.p.c., zgodnie z którym orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, ale również inne sądy oraz inne organy administracji publicznej, a w wypadkach wskazanych w ustawie również inne osoby (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 19 listopada 2008 roku II CZP 94/08). Również za chybiony należało uznać zarzut odnoszący się do braku wpisania przez powódkę długu do KRS, gdyż przepisy prawa nie statuują takiego obowiązku po stronie wierzyciela. Pozwany nie podniósł jednocześnie zarzutu spełnienia przesłanek egzoneracyjnych stypizowanych w art. 299 k.s.h.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż zachodzą wszystkie przesłanki warunkujące odpowiedzialność pozwanego określone w art. 299 § 1 k.s.h., a jednocześnie nie wykazano spełnienia się przesłanek wyłączających odpowiedzialność pozwanego. Wobec powyższego Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Przepis ten formułuje zasadę odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych. Zgodnie z treścią tego przepisu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty procesu. Wobec uwzględnienia powództwa w całości, za stronę przegrywającą należało uznać pozwanego i to jego należało obciążyć kosztami poniesionymi przez powoda, które w niniejszym postępowaniu wyniosły 28.419 złotych. Na koszty celowego dochodzenia praw składały się więc w przedmiotowym postępowaniu należna opłata od pozwu (17.602 złotych), wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powoda będącego radcą prawnym (10.800 złotych) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 złotych), o czym orzeczono w pkt II wyroku.

SSO Magdalena Kurc-Mazurkiewicz

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Magdalena Kurc-Mazurkiewicz